

zdravie inej osoby a vec neznesie odklad, alebo ak tomu bránia iné okolnosti. Príslušník Zboru rozhoduje o použití donucovacieho prostriedku podľa konkrétnych okolností tak, aby dosiahol účel sledovaný služobným zákrokom a použitý donucovací prostriedok a intenzita jeho použitia neboli zjavne neprimerané povaha a nebezpečnosti útoku.

K odseku 2

Pokyny a príkazy je obvinenému vo väzbe oprávnený vydávať aj zamestnanec Zboru, ktorý sa podieľa na plnení úloh Zboru. Ide o zamestnancov konkrétneho ústavu na výkon väzby, ako aj zamestnancov Generálneho riaditeľstva. Takýto zamestnanec je oprávnený vykonávať zaobchádzanie s obvinenými a jednotlivé aktivity, ktoré sa pod neho podľa tohto zákona subsumujú.

Prijímanie, umiestňovanie, premiestňovanie a predvedenie

§ 6

Prijímanie

(1) Obvineného možno prijať do väzby len na písomný príkaz súdu vydaný na základe rozhodnutia o vzatí do väzby a po overení jeho totožnosti; ak totožnosť obvineného nemožno hodnoverne zistiť, overia sa iné údaje⁴⁾ uvedené v písomnom príkaze súdu. Ak obvinený nemá žiadny doklad, ktorým môže preukázať svoju totožnosť, orgán, ktorý obvineného dodal do väzby, jeho totožnosť písomne potvrdí.

(2) Na overenie podoby tváre a správnosti údajov zapísaných v doklade totožnosti predloženom obvineným predvedeným do výkonu väzby poskytne v prípade podozrenia zo zámeny osoby vo výkone väzby na písomné požiadanie ústavu príslušný útvar Policajného zboru, ktorý doklad vydal, informáciu z informačného systému Policajného zboru.^{4a)}

(3) Obvinený sa do väzby prijíma v ústave, a ak to zdravotný stav obvineného neumožňuje, v nemocnici alebo v inom zdravotníckom zariadení, kde mu je poskytovaná zdravotná starostlivosť ústavnou formou; prijímanie sa vykonáva nepretržite. Prijímanie sa nevykonáva v samostatnom oddelení výkonu väzby.

(4) Obvinený musí byť pri prijímaní do väzby poučený o právach a povinnostiach podľa tohto zákona. Ak tomu bráni zdravotný stav obvineného alebo iné závažné dôvody, obvinený sa poučí ihneď po odpadnutí takýchto dôvodov.

(5) Obvinený je povinný po prijatí do väzby podrobiť sa osobnej prehliadke, zdravotnej prehliadke, hygienickým a protiepidemickým opatreniam a iným výkonom v rozsahu a za podmienok podľa osobitných predpisov.⁵⁾

(6) Obvinenému sa odnímu veci, ktorými by mohol byť ohrozený život, zdravie, majetok alebo bezpečnosť obvinených alebo iných osôb, marený účel výkonu väzby alebo narušovaný ústavný poriadok, ako aj veci, ktoré by mohli byť zneužitá na útek, prostriedky audiovizuálnej techniky, návykové látky, a veci uvedené v § 30 ods. 2 písm. i).

⁴⁾ § 207 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok.

^{4a)} § 69 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

⁵⁾ Napríklad zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 51 ods. 1 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Súvisiace právne predpisy

§ 71 a § 207 TP; § 69 ZoPZ; § 2 až 8 Poriadku na výkon väzby; § 51 ods. 1 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia; zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti

KOMENTÁR

K odseku 1

Právnym základom pre umiestnenie obvineného do ústavu na výkon väzby je rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie o vzatí obvineného do väzby alebo rozhodnutie predsedu senátu o vzatí obvineného do väzby, pričom v oboch prípadoch musia byť splnené podmienky, ktoré pre vzatie obvineného do väzby

formuluje ustanovenie § 71 TP vrátane konkrétneho dôvodu väzby (prípadne aj ich kombinácie). Sudca pre prípravné konanie a takisto aj predseda senátu rozhodujú za splnenia podmienok uvedených v § 71 TP o vzatí obvineného do väzby formou uznesenia. Na jeho základe vydáva súd následne príkaz na prijatie obvineného do väzby. Obvineného je teda do väzby možné vziať len na základe príkazu súdu, ktorý má obligatórne písomnú podobu a ktorý sa vydáva na základe uznesenia súdu (sudcu pre prípravné konanie alebo predsedu senátu) o vzatí obvineného do väzby.

Písomný príkaz súdu na prijatie do väzby sa doručuje ústavu na výkon väzby. Tento príkaz, na základe ktorého sa prijíma obvinený do väzby, musí obsahovať nasledujúce údaje:

- a) identifikáciu obvineného tak, aby nemohol byť zamenený s inou osobou,
- b) označenie súdu, ktorý rozhodol o vzatí obvineného do väzby,
- c) dôvod väzby podľa ustanovení Trestného poriadku, pre ktorý bolo vzatie do väzby pri konkrétnom obvinenom nariadené,
- d) obmedzenia, ktoré sa v prípade kolúznej väzby obvineného majú v ústave na výkon väzby uplatňovať,
- e) identifikačné údaje (meno, priezvisko a dátum narodenia) obvineného, ako aj identifikačné údaje všetkých ostatných obvinených, ktorých trestné činy navzájom súvisia alebo o trestných činoch ktorých sa vykonáva spoločné konanie, ak sú vo väzbe z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,
- f) podpis sudcu, ktorý rozhodnutie o vzatí do väzby vydal a odtlačok okrúhlej úradnej pečiatky súdu.

Aj výkon väzby je ovládaný zásadou personality. Výkon väzby je teda možný len u tej osoby obvineného, ktorá je identifikovaná v uznesení súdu o vzatí obvineného do väzby a špecifikovaná aj v písomnom príkaze na prijatie obvineného do väzby. Iná osoba nemôže vykonávať väzbu na základe dohody s obvineným, aby ho zastúpila. Výkon väzby nemôže byť predmetom prevodu z obvineného na inú osobu a takisto nie je možný ani prechod výkonu väzby na právnych nástupcov obvineného. To, okrem iného, znamená, že smrťou obvineného sa stráca subjekt výkonu väzby, a teda nie je nikto, kto by takto riadne nariadenú väzbu mal vykonať. Tieto skutočnosti sú dôležité aj z hľadiska dosahovania účelu väzby, ktorým je zabránenie úteku konkrétnej fyzickej osoby, preventívne pôsobenie vo vzťahu k dokonaniu trestnej činnosti, k po-

kračovaniu v páchaní trestnej činnosti, záujem na čo najobjektívnejšom poznávaní skutkového stavu veci a minulého skutkového deja, a ktorým je potreba chrániť pred ovplyvňovaním svedkov, spoluobvinených a pod. Už len potreba dosahovania účelu väzby požaduje osobný výkon väzby obvineným, ktorý je špecifikovaný v rozhodnutí a v písomnom príkaze súdu na prijatie obvineného do väzby. Predpokladom výkonu väzby v konkrétnom prípade je zistenie totožnosti obvineného a jej overenie. Totožnosť obvineného sa obyčajne zisťuje posúdením predloženého identifikačného dokladu (dokladu totožnosti – občianskeho preukazu, cestovného dokladu, vodičského preukazu). Ak nie je možné hodnoverným spôsobom zistiť totožnosť obvineného, overujú sa iné údaje, ktoré sú uvedené v písomnom príkaze súdu. Za takéto údaje sa považujú priložené daktyloskopické odtlačky, obrazové záznamy, údaje o vonkajšom meraní tela, zvláštnych telesných znameniach (jazvy, tetovania, telesné anomálie a pod.). Uvedené sú aj prezývka alebo iné označenie a podrobný opis osoby. Tieto údaje sú uvedené namiesto osobných údajov osoby.

Ak sa nedá totožnosť obvineného zistiť z dokladu totožnosti, keďže obvinený takýto doklad nemá a ani žiadny iný, ktorým by preukázal svoju totožnosť, jeho totožnosť potvrdia orgány, ktoré ho do výkonu väzby dodali. Tieto orgány totiž pri obmedzení obvineného na osobnej slobode na účely jeho dodania do výkonu väzby museli určitým spôsobom zisťovať a overovať jeho totožnosť ako osoby, voči ktorej takto konajú. Už v tomto štádiu teda museli identifikovať fyzickú osobu a stotožniť ju s tou, ktorá je uvedená v rozhodnutí súdu a aj v príkaze na jej dodanie do výkonu väzby. Sú to preto práve tieto orgány, ktoré sú oprávnené potvrdiť totožnosť obvineného, ktorého do výkonu väzby dodávajú.

K odseku 2

Personalita výkonu väzby sa prejavuje v striktnnej požiadavke na osobný výkon väzby tou osobou, ktorá je ako obvinená vzatá na základe rozhodnutia súdu do väzby a ktorá je takto identifikovaná v príkaze na prijatie obvineného do väzby. Ak bol obvinený dodaný do výkonu väzby, je nutné, aby svoju totožnosť preukázal predložením dokladu totožnosti, v ktorom sú uvedené jeho identifikačné údaje a aj podoba tváre. Ak vzniknú pochybnosti o tom, či nedošlo k zámeňu osoby obvineného s tou, ktorá je reálne do výkonu väzby dodaná, je možné overiť podobu tváre a správnosť údajov, ktoré sú zapísané v doklade totožnosti predloženom osobou dodanou do výkonu väzby. Overovanie podoby tváre

a správnosti údajov v predloženom doklade sa realizuje na základe písomného požiadania, ktoré ústav na výkon väzby adresuje útvaru Policajného zboru, ktorý predkladaný doklad totožnosti vydal. Tento útvar je následne povinný na podklade písomnej žiadosti poskytnúť ústavu na výkon väzby informácie z informačného systému Policajného zboru, ktorý vedie v súlade s § 69 ZoPZ.

K odseku 3

Prijímanie obvinených na výkon väzby sa vykonáva nepretržite, a to bez ohľadu na to, či ide o pracovné dni, sviatky alebo dni pracovného pokoja a kedykoľvek v priebehu dňa. Prijímanie do väzby a všetky úkony, ktoré sú s tým spojené, je možné realizovať tak v ústave na výkon väzby, ako aj v nemocnici pre obvinených a odsúdených alebo v inom zdravotníckom zariadení. Napriek tomu, že ustanovenia tohto zákona dovoľujú výkon väzby aj v samostatnom oddelení na výkon väzby, je nutné zdôrazniť, že v tomto samostatnom oddelení sa väzba len vykonáva a nerealizuje sa v ňom prijímanie obvinených na výkon väzby.

Prijímanie obvinených a súvisiace úkony sa primárne realizujú v ústave, do ktorého sa obvinený na výkon väzby umiestňuje. Len ak si to zdravotný stav obvineného vyžaduje, a teda nie je možné vykonať jeho prijatie na výkon väzby v ústave na výkon väzby, prijímanie sa vykonáva v nemocnici pre obvinených a odsúdených alebo v inom zdravotníckom zariadení, kde sa obvinenému poskytuje potrebná zdravotná starostlivosť ústavnou formou.

K odseku 4

Pri prijímaní do väzby musí byť obvinený poučený o svojich právach a povinnostiach, ktoré sú mu v rámci výkonu väzby priznané alebo uložené a ktoré sa na neho vzťahujú podľa ustanovení nielen tohto zákona, ale aj na základe Poriadku na výkon väzby. O tom, že obvinený bol oboznámený s právami a povinnosťami, ktoré má vo väzbe, sa urobí záznam, ktorý obvinený potvrdí podpisom. Ak by obvinený odmietal tento záznam podpísať, prítomný príslušník Zboru o tom urobí poznámku v zázname.

O každom obvinenom, ktorý je prijatý na výkon väzby, sa v ústave na výkon väzby zakladá osobný spis obvineného. Navyše, po prijatí obvineného zasiela ústav hlásenie o prijatí obvineného tomu súdu, ktorý o jeho vzatí do väzby rozhodol.

Ak by vykonaniu poučenia obvineného o jeho právach a povinnostiach vo výkone väzby bránili osobitné alebo iné závažné dôvody, nie je nutné poučenie vykonať ihneď pri prijímaní na výkon väzby. Obvinený sa poučí ihneď po pomínutí týchto dôvodov.

K odseku 5

Po prijatí do väzby má obvinený povinnosť podrobiť sa osobnej prehliadke, zdravotnej prehliadke, ale aj hygienickým, protiepidemickým opatreniam a aj ďalším úkonom v rozsahu a podľa právnych predpisov, ktoré upravujú poskytovanie zdravotnej starostlivosti a súvisiace služby (zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti), alebo predpisov upravujúcich ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia (zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia). Obvinený je tak napríklad povinný podrobiť sa v súvislosti s predchádzaním prenosných ochorení lekárskeým vyšetreniam a diagnostickým skúškam, ktoré nie sú spojené s nebezpečenstvom pre zdravie, preventívnemu podávaniu protilátok a iných prípravkov, povinnému očkovaniu, liečeniu prenosných ochorení, izolácii a karanténnym opatreniam.

Osobnú prehliadku obvineného po prijatí do väzby vykoná príslušník Zboru. Aj v tomto prípade sa uplatňuje všeobecné pravidlo, že osobnú prehliadku vykonáva osoba rovnakého pohlavia a súčasne v prítomnosti príslušníka orgánu, ktorý obvineného dodal do väzby. Prehliadky tela obvineného sa môže zúčastniť príslušník orgánu, ktorý obvineného do väzby dodal, len ak je rovnakého pohlavia. O výsledkoch tejto prehliadky sa vyhotovuje v písomnej forme záznam, ktorý obsahuje najmä:

- a) zoznam vecí, ktoré sa obvinenému odňali (k tomu pozri ods. 6 tohto ustanovenia),
- b) údaje o tom, že od obvineného boli prevzaté osobné doklady, ktoré vo výkone väzby nemôže mať pri sebe a ukladajú sa do úschovy ústavu,
- c) údaje o prevzatých peňažných prostriedkoch v eurách alebo v cudzej mene, ktoré odsúdený nemôže mať pri sebe počas výkonu väzby a ktoré ústav eviduje na konte obvineného vo väzbe (režim nakladania s nimi sa diferencuje v súlade s § 23 ods. 1 a 2 ZoVV podľa toho, či bol pri vzatí do väzby alebo v priebehu jej trvania vydaný príkaz na zaistenie peňažných prostriedkov alebo cenín obvineného),

- d) záznam o vyjadrení sa obvineného, či, kým a kedy bolo voči nemu použité fyzické násilie, ak sa počas osobnej prehliadky zistia známky násilia na tele obvineného alebo aj v prípade, že takéto formy správania sa vo vzťahu k obvinenému využívajú pri osobnej prehliadke,
- e) záznam o tom, že boli na tele obvineného zistené viditeľné stopy po fyzickom násilí alebo zranení obvineného,
- f) časový údaj s uvedením dátumu, hodiny a minúty vykonania osobnej prehliadky a vykonania písomného záznamu.

Tento písomný záznam podpisuje príslušník Zboru vykonávajúci prehliadku a obvinený, ktorý sa týmto úkonom podrobil, tiež príslušník, ktorý bol prítomný pri prehliadke ako orgán, ktorý dodal obvineného do výkonu väzby. Aj keď sa podpis obvineného požaduje, nie je absolútne nevyhnutnou náležitosťou, ktorá by ovplyvnila priebeh výkonu väzby. Ak obvinený odmietne podpísať záznam, táto skutočnosť sa v podobe poznámky zaznačí v zázname.

Záznam podpisuje aj príslušník orgánu, ktorý dodal obvineného do výkonu väzby. Ak je však iného pohlavia, ako je obvinený, nezúčastňuje sa prehliadky tela obvineného (s cieľom zistiť viditeľné stopy po násilí alebo zranení). Tento príslušník, ak je iného pohlavia ako obvinený, potvrdí len pravdivosť písomného záznamu svojím podpisom v častiach, ktoré sa týkajú jeho prítomnosti na úkone.

Lekárska prehliadka, hygienické a protiepidemické opatrenia a iné zdravotné výkony sa realizujú spravidla v ten deň, kedy je obvinený prijímaný do väzby. Ak je však do väzby prijatý v pracovných dňoch, ale až po 15-tej hodine alebo v dňoch pracovného voľna či pokoja, lekárskej prehliadke, hygienickým a protiepidemickým opatreniam a zdravotným výkonom sa obvinený podrobí až v najbližší pracovný deň. Ak príslušník Zboru, ktorý osobnú prehliadku vykonal, po prijatí obvineného do väzby zistí, že na tele obvineného sú viditeľné stopy po fyzickom násilí alebo zranení, zabezpečí bez zbytočného odkladu jeho prehliadku lekárom. Ak je obvinený podozrivý z infekčného a parazitárneho ochorenia, ústav na výkon väzby a nemocnica pre obvinených a odsúdených ihneď zabezpečí jeho izoláciu.

V prípade, keď počas zdravotnej prehliadky zistí lekár, že na tele obvineného sa nachádzajú stopy po fyzickom násilí alebo zranení alebo zistí, že obvinená žena je tehotná, ústav o tom upovedomí súd, ktorý o väzbe rozhodol, a prokurátora, ktorý vykonáva dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave.

K odseku 6

Pri osobnej prehliadke sa obvinenému odnímajú všetky veci (predmety), ktorých prítomnosť v ústave na výkon väzby nie je vhodná či žiaduca, hlavne ak ide o veci (predmety), ktorými by mohlo dôjsť k ohrozeniu alebo zmareniu účelu výkonu väzby, alebo ktorými by sa mohli ohroziť život, zdravie, majetok alebo bezpečnosť obvinených a aj iných osôb (väzenského personálu a pod.). Takisto sa obvinenému odnímajú všetky veci, ktorými by mohol narúšať ústavný poriadok, veci zneužiteľné na útek, všetky prostriedky audiovizuálnej techniky, návykové látky a všetky tlačoviny alebo predmety, ktoré propagujú národnosť, rasovú, etnickú alebo náboženskú neznášanlivosť, fašizmus alebo iné hnutia smerujúce k potláčaniu práv a slobôd občanov, násilie, krutosť, ohrozujúce mravnosť alebo opisujúce výrobu zbrane, streliva, výbušnín, návykových látok, jedov a akékoľvek ďalšie predmety, ktorými by mohol obvinený mariť účel výkonu väzby.

Obvinený nemôže mať vo výkone väzby pri sebe ani peňažné prostriedky, ani iné cennosti a doklady. Veci, ktoré môže mať pri sebe, sa vypočítavajú pozitívnu enumeráciou v ustanovení § 17 ods. 1 ZoVV. Obvinený si vo výkone väzby môže pri sebe ponechať hodinky, fotografie, vlastné knihy, časopisy, študijné materiály, písomnosti týkajúce sa trestnej veci, v ktorej je v čase výkonu väzby stíhaný, ako aj písomnosti týkajúce sa iných právnych vecí obvineného, osobnú korešpondenciu, potreby na korešpondenciu, hygienické potreby, veci zakúpené v predajni zriadenej v ústave, v množstve, ktoré zodpovedá možnostiam ich uloženia v skrinke, elektrický holiaci strojček, ponorný varič alebo rýchlovarnú kanvicu, ak je v cele elektrická zásuvka a sú zachované požiadavky na ich bezpečné používanie, a ďalšie veci povolené riaditeľom ústavu. Žiadne iné veci pri sebe obvinený vo výkone väzby mať nemôže.

JUDIKATÚRA

Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 7. decembra 2006, sp. zn. 2 Toš 33/2006: Sudca pre prípravné konanie, resp. súd je povinný posudzovať dôvodnosť väzby len z hľadiska existencie či neexistencie formálnych a materiálnych predpokladov väzby upravených v Trestnom poriadku. Choroba obvineného alebo jeho zdravotný stav nie sú samé osebe dôvodmi pre to, aby obvinený nemohol byť vzatý do väzby, ponechaný vo väzbe, resp. aby bol z väzby prepustený, ak je tu niektorý z dôvodov väzby uvedený v § 71 ods. 1 alebo 2 TP.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 10. decembra 2009, sp. zn. 2 Tost 25/2009: Sudca pre prípravné konanie rozhodujúci o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby nevykonáva neverejné zasadnutie (§ 348 ods. 3 TP), ale postupuje podľa § 72 ods. 2 TP. V tomto ustanovení je upravený osobitný procesný úkon, ktorého účelom a výsledkom je rozhodnutie o väzbe vo forme uznesenia, ktoré sa v plnom rozsahu uvedie v zápisnici o tomto úkone podľa § 72 ods. 3 TP.

V prípade, že obvinený výslovne požiada, aby sa konalo v jeho neprítomnosti, sudca pre prípravné konanie určený termín výsluchu nezruší, ale v tomto termíne konštatuje do zápisnice žiadosť obvineného o konanie v jeho neprítomnosti, podľa obsahu spisu rozhodne a umožní tak po vyhlásení uznesenia podanie sťažnosti prokurátorovi a obhajcovi obvineného (v mene obvineného) v súlade s § 83 ods. 2 TP, ak sa na úkon dostavia.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. októbra 2002, sp. zn. Ntv II - 100/02: Ak u toho istého obvineného (§ 12 ods. 8 TP) dôjde k stretu právoplatne uloženého trestu odňatia slobody s podmienkami jeho väzby v ďalšej rozhodovanej veci, má výkon trestu prednosť pred výkonom väzby, lebo súčasťou zákonného obsahu základného práva podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy SR je aj právo byť vzatý do väzby či ponechaný v nej, ak sú dané podmienky pre nástup výkonu trestu odňatia slobody.

§ 7

Umiestňovanie

(1) Pri umiestňovaní obvineného do cely sa dbá na to, aby bol zabezpečený účel výkonu väzby.

(2) Do cely sa umiestňujú oddelene

a) ženy od mužov,

b) mladiství od dospelých obvinených,

c) obvinení, ktorí sú vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. b) alebo ods. 2 písm. b) TP (ďalej len „kolúzna väzba“), od ostatných obvinených,

d) obvinení, ktorí sú stíhaní pre trestné činy uvedené v § 47 ods. 2 TZ alebo ktorí sú stíhaní pre trestné činy, za ktoré možno podľa Trestného zákona uložiť trest odňatia slobody na doživotie, od ostatných obvinených,

e) obvinení, ktorí sú stíhaní pre trestné činy spáchané z nedbanlivosti, od ostatných obvinených,